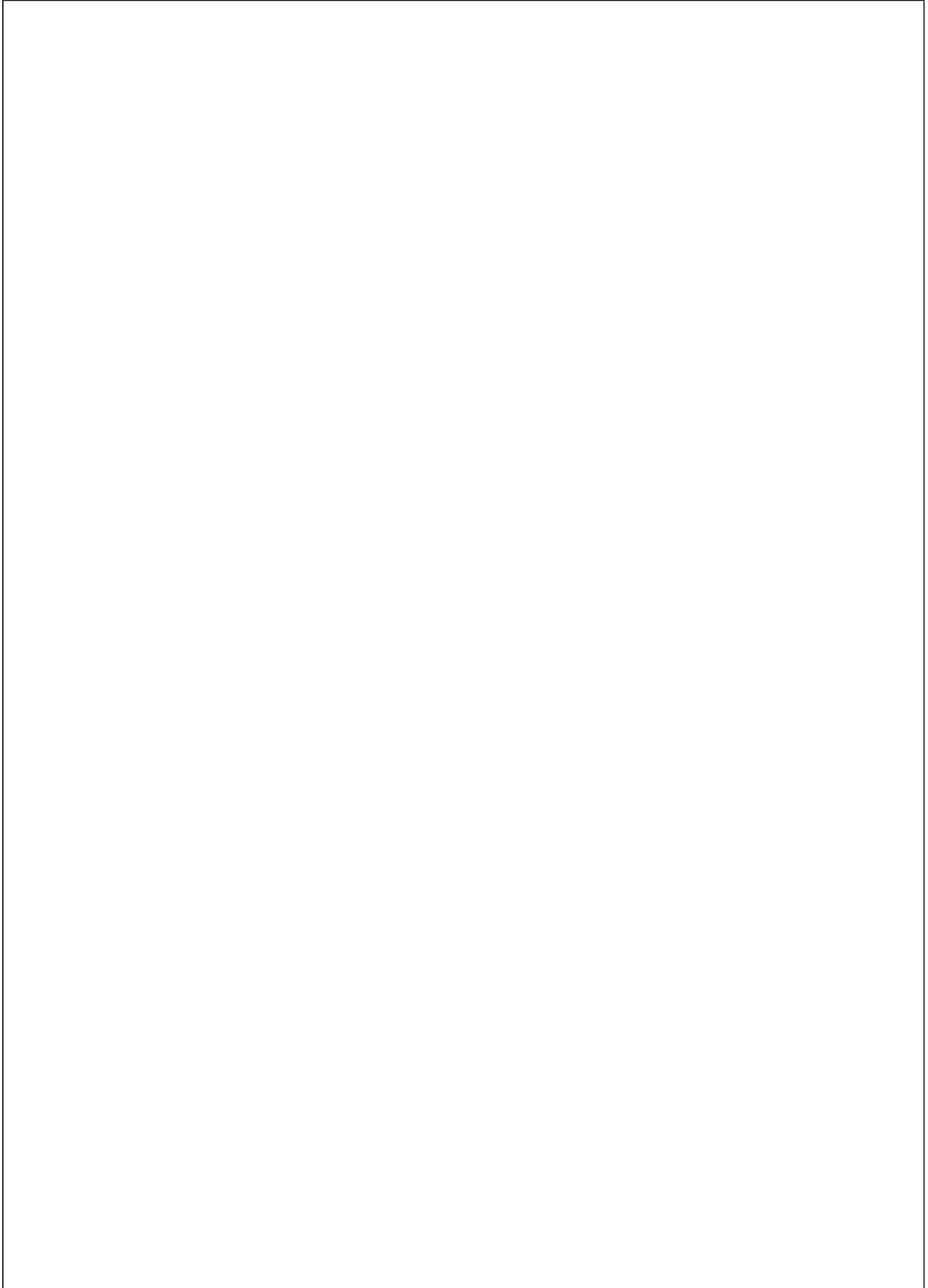

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/229020,Krakowskie-uroczystosci-ku-czci-ofiar-niemieckiej-agresji-na-Polske.html>

28.02.2026, 12:24

[Następny](#)

[Powrót](#)

Krakowskie uroczystości ku czci ofiar niemieckiej agresji na Polskę

1 września 2025 r., w 86. rocznicę wybuchu II wojny światowej, w Krakowie odbyły się uroczystości ku czci ofiar niemieckiej agresji na Polskę, zorganizowane przez krakowski oddział IPN i wojewodę małopolskiego.

01.09.2025

Krakowskie uroczystości 1 września 2025 r. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Krakowskie uroczystości 1 września 2025 r. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Krakowskie uroczystości 1 września 2025 r. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Krakowskie uroczystości 1 września 2025 r. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Krakowskie uroczystości 1 września 2025 r. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Krakowskie uroczystości 1 września 2025 r. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Krakowskie uroczystości 1 września 2025 r. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Krakowskie uroczystości 1 września 2025 r. Fot. Janusz Słęczak (IPN)

Krakowskie uroczystości 1 września 2025 r. Fot. Janusz Słęczak (IPN)

Po mszy świętej w katedrze wawelskiej, której przewodniczył metropolita krakowski abp Marek Jędraszewski, dalsza ceremonia z udziałem Wojska Polskiego odbyła się na cmentarzu Rakowickim przy pomniku Żołnierzy Września i Armii „Kraków”.

- Procesy historyczne, które prowadziły do wybuchu II wojny światowej, zaczęły się znacznie wcześniej. Sięgamy pamięcią do imperializmu niemieckiej III Rzeszy i Związku Sowieckiego i do 23 sierpnia, do paktu Ribbentrop - Mołotow, bez którego 1 września by nie było. [...] Odpowiedzialnych za wybuch II wojny światowej było dwóch - Hitler i Stalin - powiedział w swoim wystąpieniu dyrektor Oddziału IPN w Krakowie dr hab. Filip Musiał.

- Wczoraj obchodziliśmy 45. rocznicę Sierpnia 1980 roku, co skłania nas do tego, aby pamiętać, że dla Polski II wojna światowa nie skończyła się wcale 8 maja tak, jak dla Europy Zachodniej [...] My na kolejne 45 lat zostaliśmy wepchnięci pod dominację Związku Sowieckiego. Gdybyśmy mieli normalny kraj, niepotrzebny były sierpień 1980, niepotrzebny były czerwiec roku 1989 - dodał dr Musiał.

Akcja IPN „Zapał znicz na grobie westerplatczyka”

Po zakończeniu oficjalnej uroczystości na cmentarzu Rakowickim zapalono znicze na grobach pochowanych w Krakowie żołnierzy z Westerplatte - Franciszka Dąbrowskiego (cmentarz Rakowicki, ul. Prandoty, kwatera LXVII, rząd pld. 1, miejsce 4) i Mieczysława Słabego (cmentarz wojskowy przy ul. Prandoty, kwatera 6 WOJ, rząd 6, miejsce 4, pas podoficerski).

- Franciszek Dąbrowski (1904-1962). Urodził się w 1904 r. w Budapeszcie. Służył w Wojsku Polskim od 1918 r. Ukończył Szkołę Podchorążych Piechoty w Warszawie i rozpoczął służbę w 3. Pułku Strzelców Podhalańskich w Bielsku. Od 1937 r. służył w Wolnym Mieście Gdańsku jako zastępca komendanta Oddziału Wartowniczego Wojskowej Składnicy Tranzytowej na Westerplatte. Był jednym z kierujących walkami obronnymi Westerplatte we wrześniu 1939 r. Wojnę spędził w obozach jenieckich. Po 1945 r. służył w marynarce wojennej. Współtworzył organizację kombatancką - Związek Obrońców Westerplatte. W związku ze służbą wojskową wstąpił do PPR. W 1950 r. został usunięty z partii i zwolniony ze służby. Zmarł w 1962 r.
- Mieczysław Słaby (1905-1948). Urodził się w 1905 r. w Przemyśle. W 1933 r. ukończył studia medyczne na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. Dwa lata później został powołany, jako lekarz, do wojska. Służył m.in. w 38. Pułku Piechoty Strzelców Lwowskich. Od sierpnia 1939 r. był lekarzem w Wojskowej Składnicy Tranzytowej na Westerplatte. Opiekował się rannymi w czasie obrony półwyspu. Następnie został, mimo posiadania stopnia oficerskiego, umieszczony w stalagu. Po zakończeniu wojny jako lekarz został przydzielony do ambulatorium VIII Oddziału Wojsk Ochrony Pogranicza w Przemyśle. W listopadzie 1947 r. aresztowany przez Urząd Bezpieczeństwa. W wyniku brutalnego śledztwa zmarł w więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie 15 marca 1948 r.

Znicze na grobach pochowanych w Krakowie żołnierzy z Westerplatte – Franciszka Dąbrowskiego i Mieczysława Ślabego.
Fot. Janusz Słszak (IPN)

Znicze na grobach pochowanych w Krakowie żołnierzy z Westerplatte – Franciszka Dąbrowskiego i Mieczysława Ślabego.
Fot. Janusz Słszak (IPN)

Znicze na grobach pochowanych w Krakowie żołnierzy z Westerplatte - Franciszka Dąbrowskiego i Mieczysława Ślabego.
Fot. Janusz Słezak (IPN)

Znicze na grobach pochowanych w Krakowie żołnierzy z Westerplatte - Franciszka Dąbrowskiego i Mieczysława Ślabego.
Fot. Janusz Słezak (IPN)

Znicze na grobach pochowanych w Krakowie żołnierzy z Westerplatte – Franciszka Dąbrowskiego i Mieczysława Ślabego.
Fot. Janusz Słezak (IPN)

Znicze na grobach pochowanych w Krakowie żołnierzy z Westerplatte – Franciszka Dąbrowskiego i Mieczysława Ślabego.
Fot. Janusz Słezak (IPN)

Dr Musiał odwiedził także mogiły Franciszka Wolasa w Oświęcimiu oraz ks. Leona Bemkego w Kleczy Dolnej. Zastępca dyrektora oddziału Cecylia Radoń i naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej Michał Masłowski zapalili znicze na grobach westerplatteczków w woj.

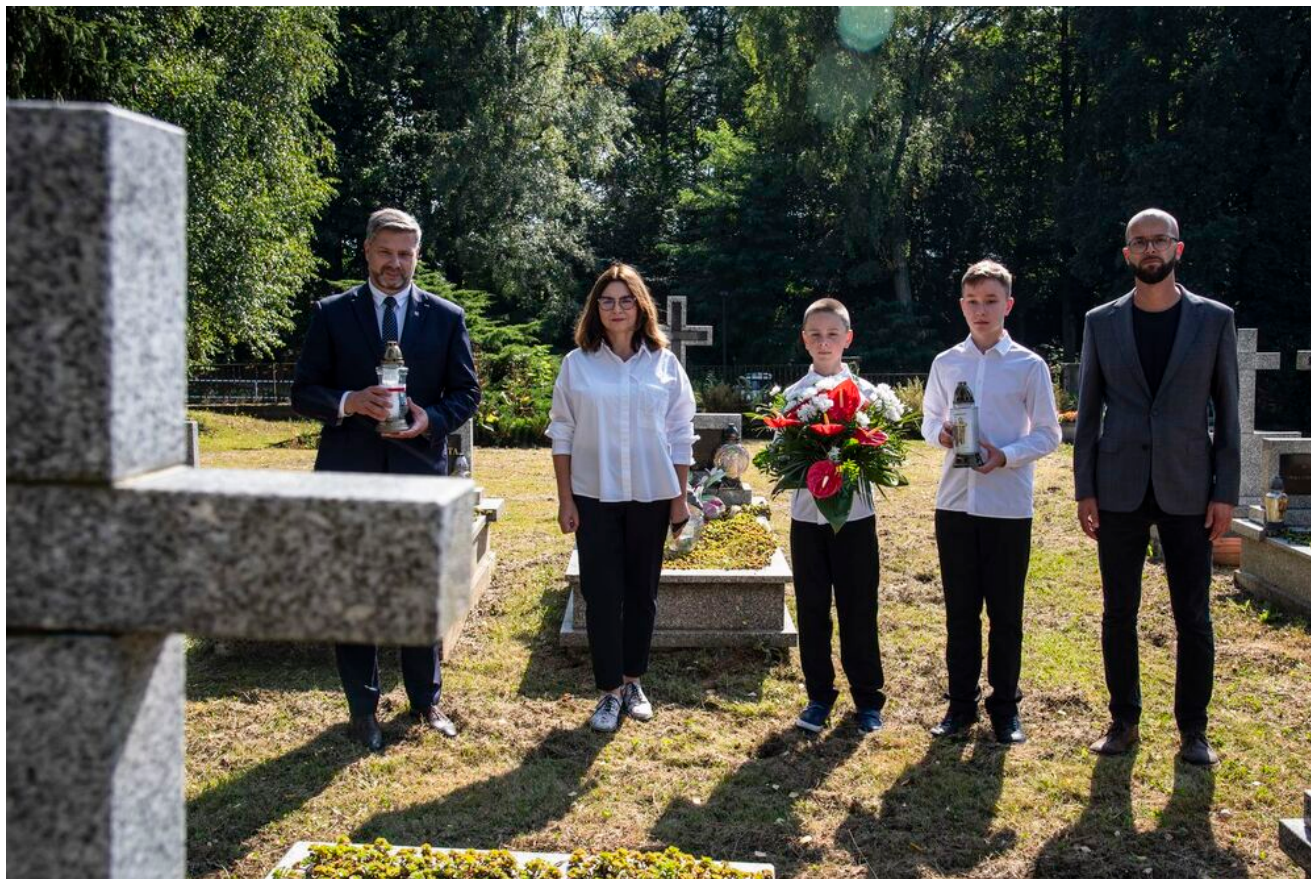
świętokrzyskim: w Kazimierzy Wielkiej (Stefan Gajda, Jan Stradomski), Kazimierzy Małej (Józef Michalik), Rogowie (Wacław Bacharz), Brzostkowie (Bronisław Drobek), Zborówku (Franciszek Łojek, Stanisław Zając) oraz w woj. małopolskim: w Otfinowie (Michał Łata) i Rachwałowicach (Józef Grudzień).

Znicze na grobach westerplaczyków. Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Znicze na grobach westerplaczyków. Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Znicze na grobach westerplatczyków. Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Znicze na grobach westerplatczyków. Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Znicze na grobach westerplaczyków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Znicze na grobach westerplaczyków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Znicze na grobach westerplaczyków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Znicze na grobach westerplaczyków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Znicze na grobach westerplatteczków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Znicze na grobach westerplatteczków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Znicze na grobach westerplaczyków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Znicze na grobach westerplaczyków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Znicze na grobach westerplatczyków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Znicze na grobach westerplatczyków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Znicze na grobach westerplaczyków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Znicze na grobach westerplaczyków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Znicze na grobach westerplaczyków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Znicze na grobach westerplaczyków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Znicze na grobach westerplatczyków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Znicze na grobach westerplatczyków. Fot. Michał Masłowski (IPN)

Niemiecka agresja na Polskę

1 września 1939 r. III Rzesza zaatakowała Polskę. O godz. 4.45 niemiecki pancernik szkolny „Schleswig-Holstein” rozpoczął ostrzał Westerplatte – Wojskowej Składnicy Tranzytowej na

terenie Wolnego Miasta Gdańska, bronionej przez załogę (około 200 żołnierzy) pod dowództwem mjr. Henryka Sucharskiego i kpt. Franciszka Dąbrowskiego. Przez siedem dni Polacy bohatersko odpierali powtarzające się ataki niemieckie z morza, ziemi i powietrza.

Do historii przeszła także obrona Poczty Polskiej w Gdańsku. Polacy poddali się dopiero po południu, gdy budynek został podpalony. Miesiąc później zostali rozstrzelani przez Niemców.

1 września 1939 r. na Polskę napadła także sprzymierzona z Niemcami armia słowacka.

Jedną z pierwszych zaatakowanych miejscowości był Wieluń, zbombardowany przez Luftwaffe. Liczbę ofiar szacuje się na około 1200 cywilów. W pierwszych dniach września 1939 r. w wielu miejscach w Polsce doszło do masowych egzekucji cywilów. Zbrodnie te popełnili żołnierze Wehrmachtu. Zgodnie z rozkazami Adolfa Hitlera agresorzy dążyli nie tylko do odniesienia zwycięstwa militarnego, ale także do wyniszczenia ludności cywilnej. Gdy 17 września na wschodnie rubieże Rzeczypospolitej wkroczyła Armia Czerwona, rozbiór Polski został przesądzony.

Mimo że w wielu miejscach trwał bohaterski opór, 27 września z powodu dramatycznego położenia ludności cywilnej, pozbawionej żywności, prądu i bieżącej wody, zdecydowano o przerwaniu obrony Warszawy. Dwa dni później poddała się twierdza Modlin, a 2 października skapitulował Hel. Ostatnie strzały kampanii padły na Lubelszczyźnie, dokąd dotarły w końcu września oddziały Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Polesie” gen. Franciszka Kleeberga, maszerujące na pomoc Warszawie. 6 października 1939 r. po zaciętej bitwie z Niemcami pod Kockiem, z powodu wyczerpania amunicji, Polacy złożyli broń.

Już we wrześniu 1939 r. powstały pierwsze załączki konspiracji niepodległościowej. 27 września 1939 r. w oblężonej przez Niemców Warszawie gen. Michał Tokarzewski-Karaszewicz utworzył wraz z grupą oficerów Służbę Zwycięstwu Polski. 4 grudnia premier rządu RP na uchodźstwie gen. Władysław Sikorski powołał Związek Walki Zbrojnej. 14 lutego 1942 r. przekształcił go w Armię Krajową.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kraków

Kraków

II wojna światowa, Wrzesień 1939

Obchody